Kto i jak korzysta z dostępności cyfrowej?

Cztery zasady dostępności cyfrowej

Podmioty publiczne muszą zapewnić dostępność cyfrową swoich stron internetowych i aplikacji mobilnych. Oznacza to, że rozwiązania te muszą spełniać
zasady: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości, kompatybilności (solidności).

Źródłem tych zasad są wytyczne WCAG (ang. Web Content Accessibility Guidelines), ale odwołują się do nich także polskie przepisy prawne dotyczące dostępności cyfrowej.

Postrzegalność (1)

Zgodnie z tą zasadą każdy element strony internetowej i aplikacji mobilnej powinien być postrzegalny przez użytkowników za pomocą dostępnych im zmysłów. Dzięki stosowaniu tej zasady także osoby z ograniczeniami wzroku lub słuchu mogą odbierać treści prezentowane na stronach i w aplikacjach.

Osoby, które nie posługują się wzrokiem aby postrzegać treści wizualne (np. zdjęcia), potrzebują ich alternatywy tekstowej. Taka alternatywa może być odczytana przez czytnik ekranu, wykorzystywany przez osobę niewidomą, i zapewnia postrzegalność treści obrazu za pomocą dźwięku.

Osoby z ograniczeniami słuchu potrzebują rozwiązań, które umożliwią im postrzeganie treści dźwiękowych. Użytkownicy słabosłyszący mogą korzystać np. z napisów do filmów. Głusi posługujący się polskim językiem migowym, będą z kolei potrzebowali tłumaczenia na ten właśnie język.

Postrzegalność (2)

Osoby głuchoniewidome, mogą preferować postrzeganie treści za pomocą alfabetu Braille'a na specjalnych urządzeniach (monitorach brajlowskich) podłączanych do komputera czy smartfona.

Rozwiązania wspierające postrzegalność muszą być wdrażane w taki sposób, aby użytkownicy mogli swobodnie z nich korzystać w dowolnym momencie, za pomocą swoich technologii asystujących i urządzeń. Ważne jest także, aby mogli dostosowywać swobodnie te rozwiązania do swoich indywidualnych potrzeb. Na przykład część użytkowników słabowidzących preferuje powiększenie treści do 200%, a część do 500% - bez względu na poziom powiększenia, treści zawsze powinny być postrzegalne.

Postrzegalność (3)

Aby zrealizować tę zasadę, między innymi:

- zapewnij alternatywę tekstową dla elementów graficznych np. grafik, zdjęć,
- uzupełnij materiały audio i video o transkrypcję,
- uzupełnij materiały video ze ścieżką dźwiękową o napisy rozszerzone,
- uzupełnił materiały wideo, w których obraz jest ważnym sposobem przekazywania informacji, o audiodeskrypcję,
- zadbaj o logiczną strukturę treści (nagłówki, listy itd.), nie tylko wizualnie, ale też dla technologii asystujących np. czytników ekranu,
  stosuj standardowe, odpowiednie znaczniki dla elementów strony lub aplikacji (np. pola edycyjne, formularze, dane w tabeli, nagłówki, ramki itp.) – są one najlepiej interpretowane przez technologie asystujące,

Postrzegalność (4)

- nie używaj koloru jako jedynego sposobu wyróżniania elementów strony (np. do błędnie wypełnionych pól formularza dodaj informację tekstową o błędzie - dzięki temu osoba, która korzysta z czytnika ekranu, lub która nie rozróżnia barw, może samodzielnie poprawić wskazane błędy),
- stosuj odpowiedni kontrast tekstu do tła, żeby tekst był wyraźnie widoczny; zwróć uwagę żeby tło pod tekstem było w jednym kolorze (unikaj tekstu bezpośrednio na tle zdjęć lub grafik)
- upewnij się, że tekst powiększony do 200% wielkości jest wciąż widoczny na ekranie urządzenia oraz że wyświetlana treść zmienia się w układ jednokolumnowy, gdy powiększasz tekst do 400%,
- nie używaj jedynie obrazu tekstu – unikaj skanów graficznych dokumentów,
- zadbaj, by treść wyświetlała się prawidłowo, niezależnie od czcionki ustawionej przez użytkownika czy orientacji ekranu jego urządzenia.

Funkcjonalność (1)

Funkcjonalność to możliwość obsługi elementów strony internetowej lub aplikacji mobilnej na różne sposoby.

Użytkownicy rozwiązań cyfrowych są różni. Mogą na przykład nawigować po stronie za pomocą samej klawiatury – tak robi część osób z niepełnosprawnością ruchową czy z niekontrolowanymi ruchami dłoni. Część użytkowników, na przykład z ograniczeniami poznawczymi, może potrzebować więcej czasu, żeby wykonać jakieś działanie. Dla osób z zaburzeniami uwagi problemem mogą być poruszające się oraz migające elementy, więc będą oni potrzebowali opcji ich zatrzymania. Przy korzystaniu z ekranów dotykowych część użytkowników wykona bez problemu nawet skomplikowane gesty, ale inni będą preferowali korzystanie z przycisków.

Funkcjonalność (2)

Ważne, aby te różne sposoby obsługi były porównywalne i zapewniały różnym użytkownikom dostęp do wszystkich funkcji.

Aby zrealizować tę zasadę, między innymi:

- dodaj mechanizm odtwarzania/zatrzymywania treści do korzystania przy pomocy klawiatury lub prostymi gestami,
- nie używaj treści, które zawierają błyski,
- umożliwiaj wyłączanie ruchomych elementów (np. automatycznie zmieniających się slajdów),

Funkcjonalność (3)

- dodawaj linki, które pozwolą pominąć powtarzający się fragment strony i przejść bezpośrednio na przykład do treści głównej lub wyszukiwarki (tzw. skiplinki)
- stosuj odpowiednie opisy do linków i przycisków, tak aby ich treść wyraźnie mówiła dokąd prowadzą lub co się wydarzy po ich użyciu,
- oprócz menu zapewnij także wyszukiwarkę treści lub mapę wszystkich podstron,
- nie wprowadzaj limitu czasu lub pozwalaj zarządzać nim użytkownikom,
- w aplikacji mobilnej sprawdź, czy wszystkie funkcje są dostępne za pomocą prostych gestów i i czy można je obsłużyć zewnętrzną klawiaturą.

Zrozumiałość (1)

Spełnienie tej zasady sprawia, że użytkownicy rozumieją treści i sposób działania strony internetowej lub aplikacji mobilnej.

Zrozumiałość treści to przede wszystkim prosty język, ale też jasne komunikaty i instrukcje. To szczególnie ważne na stronach i w aplikacjach należących do podmiotów publicznych, z których korzystają ludzie o różnym poziomie wiedzy na dany temat.

Dla użytkowników niewidomych szczególnie istotne jest określenie języka, w jakim napisana jest treść. Dzięki temu czytniki ekranu, z których korzystają użytkownicy, będą mogły dobrać odpowiednią syntezę mowy dla danej treści.

Zrozumiałość (2)

Spójność wyglądu, działania i umiejscowienia elementów takich jak na przykład menu, to cechy, które są niezbędne dla osób z ograniczeniami poznawczymi, ale skorzystają na nich wszyscy użytkownicy. Każdy doceni również jasną informację, co wpisać w pole formularza i podpowiedź, co zrobić, jeśli podczas tego wpisywania popełnił błąd.

Aby zrealizować tę zasadę, między innymi:

- pisz prostym językiem - bez zbędnych słów i urzędniczego żargonu, wyjaśniając nowe pojęcia, rozwijając skróty,

Zrozumiałość (3)

- stosuj spójny wygląd i działanie elementów na stronie i w aplikacji mobilnej,
- dbaj o zrozumiałe informacje zwrotne np. ostrzeżenia o błędach lub potwierdzenie aktywacji danej usługi,
- dodawaj w formularzach widoczne i zrozumiałe etykiety przy każdym polu formularza oraz komunikaty błędów i podpowiedzi, jak je poprawić,
- określaj w kodzie strony i aplikacji mobilnej, w jakim języku jest jej treść lub jej fragment.

Kompatybilność (1)

Zasada ta w wytycznych WCAG nazwana jest solidnością. Spełnienie zasady solidności, opisanej we WCAG, oznacza spełnienie zasady kompatybilności opisanej w polskim prawie.

Kompatybilność oznacza poprawne działanie strony internetowej lub aplikacji mobilnej z różnym oprogramowaniem i z różnymi narzędziami. To bardzo ważna cecha, bo użytkownicy oczekują dostępu do informacji i funkcji w rozwiązaniach cyfrowych, bez względu na to, jakiego używają systemu operacyjnego, wersji przeglądarki, urządzenia mobilnego czy czytnika ekranu.

Podstawą kompatybilności jest przestrzeganie tak zwanych standardów sieciowych. Są to jasno określone zasady programowania, które powinni stosować między inny twórcy stron internetowych i aplikacji mobilnych. W przypadku stron internetowych kompatybilność bazuje na przestrzeganiu zasad kodowania HTML.

Kompatybilność (2)

Aby zrealizować tę zasadę:

- używaj prawidłowo kodu i testuj go na bieżąco np. w walidatorze kodu HTML,
- testuj strony internetowe i aplikacje mobilne na różnych urządzeniach, w różnych systemach operacyjnych, ale także z różnymi technologiami asystującymi (np. z różnymi czytnikami ekranu),
- upewnij się, że wszystkie informacje i komunikaty pojawiające się na bieżąco, np. informacja, że pole zostało oznaczone, są dostępne dla technologii asystujących.

Kto i jak korzysta z dostępności cyfrowej

Dostępność cyfrowa kojarzy się najczęściej z osobami z niepełnosprawnościami. To dobre skojarzenie, bo właśnie tej grupie miała służyć, gdy po raz pierwszy ją definiowano wraz z zasadami i wytycznymi. Wiemy jednak, że z dostępności cyfrowej korzysta znacznie więcej osób, w tym osoby starsze, użytkownicy smartfonów i tabletów, a w konkretnych sytuacjach tak naprawdę każdy z nas.

Osoby niewidome (1)

Osoby, które nie posługują się wzrokiem, nie są w stanie zobaczyć na przykład tekstu, zdjęć, wykresów, scen w filmach. Nie widzą także, gdzie na danej podstronie czy ekranie aplikacji znajdują się poszczególne elementy, na przykład menu czy wyszukiwarka (i jakiego koloru są na przykład przyciski).

Dzięki technologiom asystującym mogą jednak korzystać swobodnie ze stron internetowych i aplikacji mobilnych, o ile te spełniają zasady dostępności cyfrowej.

Osoby niewidome (2)

Z jakich rozwiązań korzystają osoby niewidome

Czytnik ekranu jest głównym narzędziem, który osoby niewidome wykorzystują do obsługi komputera i urządzeń mobilnych. Ten specjalny program przetwarza tekst na mowę. Pozwala też nawigować po takich elementach jak na przykład: nagłówki, listy, linki. Dokładniejszy opis, jak działa czytnik, znajdziesz w artykule o testowaniu dostępności cyfrowej z wykorzystaniem technologii asystujących.

Niektórzy użytkownicy korzystają z monitora brajlowskiego. Gdy podłączą go do komputera lub urządzenia mobilnego, to monitor brajlowski przetworzy tekst, który jest na ekranie, na odpowiednie znaki w alfabecie Braille'a. Użytkownik może czytać na nim treści stron, aplikacji czy dokumentów, za pomocą dotyku.

Osoby niewidome (3)

Co jest ważne, gdy tworzysz rozwiązania przyjazne dla osób niewidomych

- **Prawidłowo przygotowane formularze** – przede wszystkim jasno informuj, co użytkownik ma wpisać w poszczególne pola i podpowiadaj, co ma zrobić, gdy przy wypełnianiu dostanie informację o błędzie.
- **Zrozumiałe linki i przyciski** – wiele problemów mogą osobom niewidomym sprawiać linki typu: czytaj więcej. Osoby te nie widzą, gdzie znajdują się linki lub przyciski. Rozpoznają ich rolę, gdy czytnik im przekazuje (słyszą) ich treść.
- **Logiczna struktura informacji** – prawidłowo stosuj nagłówki i twórz spójny układ poszczególnych podstron lub ekranów. Dzięki temu osoby niewidome, choć nie widzą układu logicznego stron, aplikacji czy dokumentów, to mogą go rozumieć i wykorzystać do nawigacji.

Osoby niewidome (4)

- **Teksty alternatywne**, które opisują treść (lub funkcje) grafik, zdjęć itp.
- **Audiodeskrypcja** w filmach, w których obraz przekazuje ważne informacje – to dodatkowa ścieżka lektorska w filmie. Opisuje układ scen i ważne informacje przekazywane wyłącznie obrazem.
- **Samodzielna decyzja o odtwarzaniu treści audio i wideo** – to zarówno możliwość obsługi odtwarzacza i skorzystania na przykład z audiodeskrypcji, jak i zatrzymywania treści multimedialnych, które włączają się automatycznie. To ważne, bo czytniki ekranu przekazują informacje dźwiękiem, a automatyczny materiał audiowizualny może zakłócać odbiór tych informacji.

Osoby słabowidzące (1)

Osoby słabowidzące w stanie wzrokowo korzystać z komputera lub smartfona, jednak ich widzenie, nawet przy zastosowaniu szkieł korekcyjnych lub pomocy optycznych, nie jest pełne. Poziom widzenia osób słabowidzących różni się, dlatego stosują różne rozwiązania. Na przykład jedni używają powiększonej czcionki, inni zwiększonego czy odwróconego kontrastu treści do tła.

Z jakich rozwiązań korzystają osoby słabowidzące

Aby dostosować widok do swoich potrzeb, korzystają między innymi z systemowych funkcji powiększenia. Pozwala ona na powiększenie czytanego tekstu, wyświetlanej strony internetowej lub okna aplikacji mobilnej.

Mogą także używać oprogramowania powiększającego, które posiada dodatkowe funkcje w stosunku do rozwiązań systemowych, na przykład: jednoczesne powiększenie lupą ekranową, zmiana kolorów treści wyświetlanych w lupie i odczyt tekstu syntezą mowy.

Osoby słabowidzące (2)

Korzystają również z urządzeń, które mają duże wyświetlacze. Pozwala im to na wygodne przeglądanie powiększonych treści i usprawnia jej czytanie oraz nawigację na stronie lub w aplikacji mobilnej. Na dużym wyświetlaczu mogą wyświetlać powiększony widok mobilny strony, który nie wymaga przewijania treści w lewo i w prawo – takie rozwiązanie ułatwia nawigację po treści.

Opcje dostępności w ustawieniach urządzeń mobilnych, pozwalają na zmianę wyglądu oraz rodzaju czcionki, a także obszaru powiększanego tekstu. Niektóre urządzenia mają funkcję czytaj zaznaczone, która umożliwia odczyt głosowy zaznaczonego fragmentu tekstu. To przydatne funkcje dla osób słabowidzących.

Co jest ważne, gdy tworzysz rozwiązania przyjazne dla osób słabowidzących

- **Odpowiedni kontrast treści do tła** – nie musi to oznaczać czarnego tekstu na białym tle.

Osoby słabowidzące (3)

- **Instrukcje, które nie bazują wyłącznie na kolorach czy kształtach** – nie wyróżniaj informacji wyłącznie kolorem lub odwoływaniem się do kolorów lub kształtów na przykład: wciśnij zielony przycisk, żeby zaakceptować. Takie wyróżnienia są bezużyteczne dla osób słabowidzących, które nie rozróżniają kolorów.
- **Powiększenia tekstu z zachowaniem jego czytelności i wyglądu** – powiększenie widoku strony lub ekranu aplikacji mobilnej pozwala słabowidzącym użytkownikom nie tylko odczytać widoczny tekst, ale również na swobodną nawigację. Gdy tekst się rozjeżdża lub nie dopasowuje się do wielkości wyświetlacza, użytkownik musi wykonać dodatkowe czynności, by poprawić czytelność treści.
- **Swoboda zmiany orientacji widoku** – ekran aplikacji lub widok strony w urządzeniach mobilnych powinien wyświetlać się zarówno w widoku poziomym, jak i pionowym. Osoby słabowidzące zmieniają orientację na poziomą ze względu na jej szerszy układ. Więcej na ten temat znajdziesz w Obsługa na ekranie dotykowym.

Niektóre osoby słabowidzące mają duże ograniczenia w postrzeganiu treści wzrokiem. Wtedy w większym stopniu korzystają z rozwiązań, które wykorzystują osoby niewidome.

Osoby głuche (1)

Osoby głuche (Głusi) nie słyszą od urodzenia lub straciły zdolność słyszenia we wczesnym dzieciństwie. Język polski jest dla nich językiem obcym, a jego składnia trudna. Niektóre osoby głuche mają zdolność pisania i czytania w języku polskim, jednak ich komunikacja w języku pisanym zwykle jest uproszczona. Na co dzień posługują się polskim językiem migowym (PJM). W tym języku w pełni odbierają treści.

Z jakich rozwiązań korzystają osoby głuche

Rozwiązania, które umożliwiają komunikację i odbiór informacji w polskim języku migowym, to podstawa dla użytkowników głuchych. Korzystają oni między innymi z komunikatorów wideo, które umożliwiają swobodną rozmowę w języku migowym.

Do komunikacji z osobami słyszącymi mogą wykorzystywać funkcję tłumacza PJM on-line. Polega ona na połączeniu wideo z tłumaczem, który jest pośrednikiem pomiędzy rozmawiającymi osobami.

Osoby głuche (2)

Co jest ważne, gdy tworzysz rozwiązania przyjazne dla osób głuchych

- **Tłumaczenie na polski język migowy** – zapewnia dostępność filmów i jest także metodą na wytłumaczenie trudnych informacji. Ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych (dalej ustawa o dostępności cyfrowej) nie wymaga tego, ale to dobra praktyka, którą warto stosować.
- **Zrozumiała treść** – osoby głuche nie posługują się biegle językiem polskim i mogą nie rozumieć trudnego słownictwa lub długich i złożonych zdań.
- **Alternatywna forma kontaktu** – nie wystarczy kontakt telefoniczny – niezbędna jest rozmowa poprzez tłumacza PJM czy kontakt za pomocą SMS-u.

Osoby słabosłyszące i niesłyszące (1)

Osoby niesłyszące i słabosłyszące straciły zdolność pełnego lub częściowego słyszenia w późniejszym etapie swojego życia, nawet w dorosłości. Znają język polski i są w stanie zrozumieć napisane treści. Niektóre z tych osób mogą również posługiwać się polskim językiem migowym. PJM nie jest dla nich naturalną formą kontaktu.

Osoby te mają problemy ze zrozumieniem treści audio, których nie słyszą w pełni.

Z jakich rozwiązań korzystają osoby słabosłyszące i niesłyszące

Potrzebują alternatywy dla treści dźwiękowych. Korzystają z rozwiązań, które rozpoznają mowę i zamieniają ją na tekst. W ten sposób działa na przykład funkcja automatycznych napisów w niektórych serwisach z filmami, czy funkcja dodawania napisów na żywo (w trakcie rozmowy na komunikatorze np. MS Teams).

Osoby słabosłyszące i niesłyszące (2)

Pomocna może być dla nich także funkcja zamiany mowy na tekst dostępna na wielu urządzeniach mobilnych i komputerach. Funkcja ta umożliwia głosowe dyktowanie treści wiadomości, ale równie dobrze może wspierać osoby słabosłyszące zamieniając na tekst słowa, które wypowiada drugą osoba.

Mogą także wykorzystywać aplikacje przeznaczone do tego, aby automatycznie tworzyć napisy i rozróżnić wypowiadające się osoby (np. Ava: Transcriptions & Captions).

Co jest ważne, gdy tworzysz rozwiązania przyjazne dla osób słabosłyszących i niesłyszących

- **Napisy rozszerzone do filmów ze ścieżką dźwiękową** - to specjalne napisy, które oprócz lektora i dialogów, prezentują na przykład informacje o ważnych dźwiękach w tle.
- **Transkrypcja do materiałów audio** – to tekstowy zapis ścieżki dźwiękowej, podobnie jak w napisach rozszerzonych, z informacją o ważnych dźwiękach w tle.
- **Alternatywna forma kontaktu** – nie wystarczy kontakt telefoniczny – niezbędna jest rozmowa poprzez tłumacza PJM czy kontakt za pomocą SMS-u, chatu czy e-maila.

Osoby z niepełnosprawnością ruchową (1)

Niektóre osoby z niepełnosprawnością ruchową nawigują po stronach internetowych i w aplikacjach mobilnych na przykład za pomocą samej klawiatury, ruchów gałek ocznych czy głosowo. Nawigacja, która polega na obsłużeniu czegoś myszą czy stosowania złożonych gestów na ekranie dotykowym, może być dla nich utrudniona lub niemożliwa.

Z jakich rozwiązań korzystają osoby z niepełnosprawnością ruchową

Osoby, które nie są w stanie precyzyjnie poruszać myszą, korzystają z klawiatury fizycznej lub oddzielnego przycisku, podłączanych do komputera lub urządzenia mobilnego. Wykorzystują równie trackballe (specjalne urządzenia do poruszania kursorem, bez konieczności przesuwania myszy) lub klawiatury z powiększonymi przyciskami.

W urządzeniach mobilnych ten sposób nawigacji wspierają dodatkowe opcje SwitchAccess (Android) i SwitchControl (iOS).

Osoby z niepełnosprawnością ruchową (2)

Osoby z bardzo ograniczoną sprawnością ruchową całego ciała mogą korzystać ze specjalnie zaprojektowanej myszy, którą sterują ruchem głowy (tzw. headmouse). Są także rozwiązania, które śledzą ruch gałek ocznych i umożliwiają nawigację wzrokiem. Obsługę urządzeń mobilnych mogą dodatkowo wspierać ustawieniami ułatwień dostępu, które dotyczą sterowania ruchem głowy.

Assistive touch to udogodnienia, które zmniejszają trudności osobom z niesprawnością rąk. Umożliwiają zmianę gestów lub siły do ich wykonywania. Ustawienia assistive touch usuwają również problemy związane z przypadkowym dotknięciem ekranu dotykowego.

Coraz popularniejsze staje się sterowanie głosowe, na przykład przy pomocy asystenta Google w urządzeniach mobilnych z systemem Android, oraz iOS lub Siri dla urządzeń z systemem iOS i komputerów Mac. Pozwala ono na obsługę stron i aplikacji mobilnych za pomocą poleceń głosowych.

Osoby z niepełnosprawnością ruchową (3)

Co jest ważne, gdy tworzysz rozwiązania przyjazne dla osób z niepełnosprawnością ruchową

- **Standardy sieciowe** dla stron internetowych i rozwiązania przeznaczone na konkretny system operacyjny aplikacji mobilnych – zwiększają szansę, że użytkownik takie rozwiązanie obsłuży klawiaturą, bez dodatkowych działań.
- **Dobrze widoczny fokus** – fokus to graficzne wyróżnienie elementu przy nawigacji klawiaturą i jest niezbędny przy nawigacji bez użycia myszy.
- **Przyspieszanie nawigacji** – przejście przez samo menu może przy nawigacji klawiaturą oznaczać kilkanaście, a czasem nawet kilkadziesiąt wciśnięć przycisku TAB, i to na każdej podstronie. Możesz to zmienić, gdy zastosujesz tak zwane skip linki. Pozwalają one pominąć na przykład całą sekcję nawigacji. Przetestuj ich działanie na naszej dowolnej stronie – pierwsze wciśnięcie TAB na danej stronie wyświetli pierwszy skip link, użyj go przyciskiem Enter.
- **Odpowiedni czas na wykonanie działania** – przy nawigacji klawiaturą, wykonanie niektórych działań może zająć więcej czasu. Więcej informacji na ten temat znajdziesz w Limity czasowe.

Osoby z niepełnosprawnością ruchową (4)

- **Podpowiedzi i autouzupełnianie w formularzach** – funkcje te mogą ułatwić wypełnianie formularzy i ograniczyć liczbę ruchów, które wykona użytkownik.
- **Proste gesty i brak wymuszanej zmiany orientacji ekranu** – każdy złożony gest na ekranie dotykowym powinien mieć odpowiednik w przycisku, bo niektóre osoby nawigują jednym palcem. Czasem urządzenia mobilne tych użytkowników mogą być zamocowane na statywach. Tacy użytkownicy nie mogą samodzielnie zmienić orientacji ekranu.
- **Widoczne etykiety przycisków i pól** – osoba nawigująca głosowo musi je widzieć aby wiedzieć, w jaki sposób może aktywować dane pole lub przycisk
- **Brak ograniczeń sposobów wprowadzania danych** - użytkownik powinien mieć możliwość wpisania informacji za pomocą klawiatury mechanicznej, ekranowej, podyktowania.
- **Zapewnienie różnych form kontaktu** – nie wystarczy jeden sposób kontaktu. Możliwość komunikacji głosowej i pisemnej sprawia, że mogą z nich korzystać osoby o różnych potrzebach i możliwościach.

Osoby z ograniczeniami poznawczymi i niepełnosprawnością intelektualną (1)

Osoby z ograniczeniami poznawczymi oraz niepełnosprawnością intelektualną mogą mieć trudności z obsługą złożonych i dynamicznie zmieniających się stron internetowych i ekranów aplikacji mobilnych. Działanie takich rozwiązań będzie dla nich mało zrozumiałe. Szczególnie osoby z niepełnosprawnością intelektualną potrzebują prostych tekstów i instrukcji, aby móc z nich w pełni korzystać.

Z jakich rozwiązań korzystają osoby z ograniczeniami poznawczymi i niepełnosprawnością intelektualną

Rozumienie treści może wspierać odbieranie jej jednocześnie na dwa sposoby. Niektórzy użytkownicy śledzą tekst wzrokiem i jednocześnie odsłuchują go dzięki oprogramowaniu, które przetwarza tekst na mowę.

Osoby z ograniczeniami poznawczymi i niepełnosprawnością intelektualną (2)

Tam, gdzie na przykład układ treści na stronie internetowej jest wielokolumnowy, prezentowane są ruchome treści czy obrazy w krzykliwych kolorach, użytkownicy z ograniczeniami poznawczymi i niepełnosprawnością intelektualną wspierają się tak zwanym trybem czytania włączanym w przeglądarce internetowej. Tryb ten blokuje wyświetlanie tego typu rozpraszaczy i pokazuje tekst w powiększonym, jednokolumnowym widoku.

Natomiast osobom z niepełnosprawnością intelektualną obraz ułatwia rozumienie treści. Chętnie korzystają z tak zwanych tekstów łatwych do czytania, czyli ETR (od angielskiego easy to read). Przygotowanie takich tekstów to zadanie redaktorów stron i aplikacji, ale rozwijają się także rozwiązania do automatycznego ich tworzenia, na przykład EasyReading.

Osoby z ograniczeniami poznawczymi i niepełnosprawnością intelektualną (3)

Co jest ważne, gdy tworzysz rozwiązania przyjazne dla osób z problemami poznawczymi i niepełnosprawnością intelektualną

- **Prosty język** w publikowanych treściach, bez długich zdań czy wtrąceń, które utrudniają zrozumienie treści.
- **Spójne nazewnictwo i nawigacja** – spójność nazw i wyglądu przycisków oraz linków i spójność sposobu ich działania wspierają rozumienie danej strony lub aplikacji mobilnej.
- **Ograniczenie rozpraszaczy** – rezygnacja z elementów, które migają i zmieniają się automatycznie, poprawia przyjazność stron i aplikacji dla osób z ograniczeniami poznawczymi, w tym z zaburzeniami uwagi.

Osoby z ograniczeniami poznawczymi i niepełnosprawnością intelektualną (4)

- **Odpowiedni czas na wykonanie zadania** – osoba z ograniczeniami poznawczymi czy z niepełnosprawnością intelektualną może potrzebować więcej czasu na wykonanie części działań.
- **Mała liczba elementów nawigacyjnych** – rozbudowane lub wielopoziomowe menu jest trudne w obsłudze i zrozumieniu.
- **Czytelna czcionka** – przepisy prawne i wymagania WCAG nie określają konkretnego kroju czcionki, który jest dopuszczalny, ale proste, znane czcionki, bez dodatkowych ozdobników są najbardziej przyjazne dla każdego, w tym dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Osoby ze sprzężonymi niepełnosprawnościami

Czasem jedna osoba może mieć kilka niepełnosprawności. To zróżnicowana grupa odbiorców dostępności cyfrowej, a potrzeby dostosowania różnią się w zależności od rodzaju i stopnia danej niepełnosprawności.

Osoby ze sprzężonymi niepełnosprawnościami mogą łączyć korzystanie z różnych rozwiązań. Na przykład osoba głuchoniewidoma może korzystać z czytnika ekranu oraz jednocześnie z transkrypcji materiałów audio, które odczytuje na monitorze brajlowskim. Osoba słabowidząca z dodatkową niesprawnością rąk może nawigować samą klawiaturą w widoku powiększonym do kilkuset procent.

Nie można przewidzieć wszystkich możliwych sprzężeń, ale uwzględnienie takich osób w testach z użytkownikami może być dobrym sposobem, aby poznać perspektywę przynajmniej kilku z nich.

Osoby z dysleksją

Dysleksja nie jest w Polsce traktowana jako niepełnosprawność, ale dostępność cyfrowa wspiera także osoby dyslektyczne.

Głównym problemem dla osób z dysleksją jest czytanie długich i skomplikowanych tekstów, które nie są podzielone na logiczne podrozdziały i są pisane słabo czytelną czcionką. Użytkownicy tacy wykorzystują jednoczesne czytanie i słuchanie tego samego tekstu lub korzystają z uproszczonego widoku treści (tzw. tryb czytania).

Choć posługują się wzrokiem, to mogą korzystać z podobnych rozwiązań, jak osoby słabowidzące, na przykład z opcji odczytania tekstu zaznaczonego na ekranie smartfona.

Rozwiązania cyfrowe są przyjazne dla osób z dysleksją, gdy teksty nie są justowane (wyrównywane do obu zewnętrznych krawędzi), mają czytelne czcionki, przejrzystą strukturę treści, a ich układ i działanie są proste i przewidywalne.

Osoby starsze

Seniorzy mogą mieć różne ograniczenia w zakresie wzroku, słuchu, ruchu czy rozumienia, które wpływają na korzystanie przez nich ze stron internetowych i aplikacji mobilnych. Osoby starsze mogą nie mieć nawet podstawowych kompetencji cyfrowych. Wielu z tych użytkowników ma również ograniczone zaufanie do treści publikowanych w Internecie oraz do wykonywania działań za pomocą stron i aplikacji.

Stosuj wszystkie rozwiązania, które zapewniają dostępność cyfrową stron i aplikacji mobilnych. Będą pomocne nie tylko dla osób z niepełnosprawnościami, ale również przyjazne osobom starszym.

Staraj się również wyjaśniać starszym użytkownikom Internetu, że strony internetowe i aplikacje mobilne podmiotów publicznych są bezpieczne. Pokazuj im, że rozsądne korzystanie z nowoczesnych narzędzi autoryzacji lub podpisu nie jest zagrożeniem, a może ułatwiać załatwianie codziennych spraw.

Cudzoziemcy

Z informacji i usług, które udostępniają w internecie podmioty publiczne mogą korzystać także osoby, dla których język polski nie jest językiem ojczystym. Z roku na rok coraz więcej takich osób jest w Polsce.

Jest to bardzo zróżnicowana grupa użytkowników. Osoby te pochodzą z różnych krajów. Dodatkowo mogą wśród nich być osoby starsze, z niepełnosprawnościami czy z niskimi kompetencjami cyfrowymi.

Podobnie jak w przypadku seniorów, stosuj wszystkie rozwiązania, które zapewniają dostępność cyfrową stron i aplikacji mobilnych. Zwróć także szczególną uwagę na prosty język – nawet jeśli informacja wciąż będzie trudna do zrozumienia, to taka osoba dużo łatwiej przetłumaczy ją automatycznym tłumaczem.

Każdy z nas w określonych sytuacjach

Złamana ręka, głośne otoczenie, które uniemożliwia słyszenie dźwięku nagrania, oświetlony słońcem ekran urządzenia czy głosowa obsługa aplikacji mobilnej podczas jazdy samochodem - w różnych sytuacjach każdy z nas może potrzebować dostępności cyfrowej. Dostępność cyfrowa jest bowiem niezbędna dla niektórych, ale przydatna dla wszystkich.

Jakie są dobre praktyki z zakresu dostępności cyfrowej

Dostępność cyfrowa nie kończy się na wymaganiach prawnych. Możesz wykonać dodatkowe działania, dzięki którym strony internetowe i aplikacje mobilne podmiotów publicznych będą przyjaźniejsze dla użytkowników. W miarę możliwości wprowadzaj dobre praktyki.

Projektowanie (1)

Badaj rozwiązania z użytkownikami z niepełnosprawnościami przed uruchomieniem

Testy z użytkownikami odpowiedzą na pytanie, czy rozwiązanie cyfrowej jest przyjazne, zrozumiałe i użyteczne dla tych osób. Stałe badanie stron internetowych i aplikacji mobilnych wychwyci problemy, które mogą wykraczać poza wymagania Ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (dalej ustawa o dostępności cyfrowej), ale mogą być kluczowe dla użytkowników.

Pozytywny wynik takich testów może być jednym z warunków odbioru nowej strony czy aplikacji mobilnej. Pamiętaj jednak, żeby zapewnić sobie możliwość nie tylko wykonania takich testów, ale również wdrożenia poprawek, które z nich wynikają.

Włączaj użytkowników z niepełnosprawnościami w proces projektowania

Jeśli projektujesz „z osobami z niepełnosprawnościami”, możesz stworzyć rozwiązanie bardziej dostępne cyfrowo, niż gdy projektujesz „dla osób z niepełnosprawnościami”.

Projektowanie (2)

Angażuj osoby o różnym zakresie słuchu, ruchu, wzroku, czy zdolności poznawczych w cały proces tworzenia rozwiązania cyfrowego. Pytaj je o ich potrzeby, przyglądaj się, jak korzystają z podobnych rozwiązań. Pozwól im proponować konkretne rozwiązania i decydować o doborze konkretnych funkcji i elementów stron czy aplikacji mobilnych.

Jeśli współpracujesz już w taki sposób z innymi użytkownikami, to poszerz ten zespół również o osoby z niepełnosprawnościami.

Traktuj dostępność cyfrową jako jeden z elementów User Experience Design

Myśl o dostępności cyfrowej szerzej, niż tylko w perspektywie wytycznych WCAG. Peter Morville (który zajmuje się architekturą informacji) umieścił dostępność w swoim modelu projektowania, tak zwanym Plastrze Miodu (Peter Morville's User Experience Honeycomb). Wskazał on dostępność wśród sześciu cech, które są niezbędne, aby tworzyć rozwiązania wartościowe dla użytkowników.

Projektowanie (3)

Gdy wdrażasz dostępność cyfrową, zastanów się, jak dzięki niej możesz zapewnić takie same lub porównywalne doświadczenia użytkownikom z niepełnosprawnościami. Na przykład sprawdź, czy podpowiedzi do pól formularzy są zrozumiałe i wspierają osoby, które nie posługują się wzrokiem.

Stosuj wzmocniony fokus

Fokus to wyróżnienie wizualne elementu, który wybierasz za pomocą klawiatury. Jest on niezbędny dla osób, które posługują się wzrokiem, ale nie korzystają z myszki czy ekranu dotykowego. Większość przeglądarek internetowych ma swój domyślny widok fokusu (np. w Chrome to błękitna ramka), ale może on być słabo widoczny dla niektórych użytkowników.

Możesz wzmocnić widoczność fokusu, by poprawić jego przyjazność dla użytkowników i dopasować go do kolorystyki konkretnej strony internetowej czy aplikacji mobilnej.

Zarządzanie (1)

Opracuj wewnętrzne standardy dostępności cyfrowej

Ustawa o dostępności cyfrowej określa ogólne, wspólne dla wszystkich podmiotów, wymagania dla stron internetowych i aplikacji mobilnych.

Podmioty publiczne mogą opracowywać swoje wewnętrzne standardy, które uwzględnią wymagania prawne i jednocześnie odpowiadają na konkretne potrzeby. Takie wewnętrzne standardy są szczególnie przydatne podmiotom, które mają wiele stron i aplikacji mobilnych. Dobrym przykładem są Standardy dostępności cyfrowej Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy lub stosowanie przez administrację rządową zasad prostego języka dla treści publikowanych na stronach internetowych, które zalecił Szef Służby Cywilnej.

Zarządzanie (2)

Planuj wdrażanie dostępności cyfrowej

Dbanie o dostępność cyfrową to złożony proces. Warto dobrze go zaplanować. Uwzględnij w takim planie cele, planowane działania i ich rezultaty, wskaż osoby odpowiedzialne za ich realizację oraz harmonogram prac. Staraj się na bieżąco analizować, a w razie potrzeby aktualizować ten plan.

Plan wdrażania dostępności cyfrowej może być dokumentem wewnętrznym, ale możesz go także opublikować, na przykład na stronie internetowej. Jeżeli są w nim konkretne terminy na poprawianie dostępności cyfrowej jakichś elementów, możesz odwoływać się do nich w deklaracji dostępności danej strony lub aplikacji mobilnej.

Zarządzanie (3)

Wdrażaj jeden standard dostępności wszystkich dokumentów

Ustawa o dostępności cyfrowej określa wymagania do treści (w tym dokumentów), które podmioty publiczne publikują na stronach internetowych (w tym na stronach intranetowych) i w aplikacjach mobilnych.

Jeśli podmiot przestrzega zasad dostępności cyfrowej, wobec wszystkich tworzonych i przetwarzanych w podmiocie dokumentów, może przynieść to wiele korzyści:

- Z dokumentów takich skorzystają pracownicy podmiotu, którzy mogą być osobami z niepełnosprawnościami (pamiętaj, że nie każda niepełnosprawność jest widoczna).

Zarządzanie (4)

- Inne podmioty będą mogły opublikować takie dokumenty, bez obawy o stan dostępności cyfrowej.
- Pracownicy podmiotu będą tworzyć dokumenty w jeden, spójny sposób, jedną wersję dokumentu - bez zastanawiania się, czy będzie on publikowany w Internecie, czy nie, czy dokument, który otrzymali od innego pracownika, mogą opublikować czy może trzeba go najpierw odpowiednio (czyli ponownie) przygotować lub poprawić.

Umożliwiaj różne formy kontaktu z podmiotem publicznym

Niepełnosprawność użytkowników może wpływać na to, w jaki sposób mogą skontaktować się z podmiotem publicznym. Zapewniaj różne formy kontaktu – zarówno głosowe, pisemne, w formie komunikacji wideo oraz dodatkowe rozwiązania: na przykład wideorozmowa z udziałem tłumacza języka migowego.

Zarządzanie (5)

Zapewnij te różne formy kontaktu do zgłaszania problemów z dostępnością cyfrową (przywołaj je w deklaracji dostępności) i do obsługi sekcji, na przykład: Pomoc, jeśli taka znajduje się na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej.

Stosuj różne metody badania dostępności cyfrowej

Inne problemy z dostępnością cyfrową możesz zidentyfikować w trakcie badań automatycznych, inne przy testach eksperckich, a inne podczas testów z użytkownikami. Jeśli połączysz różne metody badawcze, otrzymasz dokładniejsze wyniki i szeroką perspektywę badawczą. Nie zawsze musisz stosować pełne (a przez to czasochłonne i kosztowne) audyty eksperckie.

Tworzenie treści (1)

Używaj przyjaznego języka

Myśl o odbiorcy, przyjmij jego perspektywę. Nie twórz barier i poczucia zależności lub niższości u odbiorcy. Unikaj języka urzędniczego i jego oficjalnego tonu w dokumentach lub pismach z bezosobowymi sformułowaniami w stronie biernej.

Wykorzystuj określenia i zwroty, które nie piętnują i nie wykluczają nikogo. Podkreślaj indywidualność, a nie stan fizyczny. Unikaj zwrotów takich jak skazany na, cierpi na, przykuty do, dotknięty. Tego typu wyrazy sugerują bierność i brak kontroli nad własnym życiem.

Nie łącz niepełnosprawności z ograniczeniem. Pisz o osobach z niepełnosprawnością lub z niepełnosprawnościami zamiast inwalidach, kalekach, chorych, niepełnosprawnych, o osobach niewidomych zamiast ślepych, o osobach głuchoniewidomych, osobach niesłyszących, Głuchych zamiast głuchoniemych. Pisz do klientów, użytkowników, czytelników, interesariuszy zamiast do petentów. Zwracaj się do nich w sposób przyjazny. Taki empatyczny język, który łączy, a nie dzieli lub wyklucza, to język inkluzywny. Jest wolny od stereotypów, także związanych z wiekiem. Używaj takich sformułowań jak senior, seniorka, osoba starsza, starsi koledzy, starsze koleżanki, starsi ludzie.

Tworzenie treści (2)

Możesz przyczynić się do przezwyciężania stereotypów, by nawet niechcący nie dyskryminować i nie krzywdzić tych osób, które na co dzień i tak są zagrożone wykluczeniem społecznym.

Jeśli nie wiesz, jakiego sformułowania użyć, szukaj informacji. Pytaj i rozmawiaj.

Twórz formularze w formacie HTML zamiast .docx

Dostępne cyfrowo formularze to spore wyzwanie techniczne. Najlepiej, jeśli przygotujesz je w formacie HTML. Dzięki temu, bez względu na używane urządzenie czy oprogramowanie, formularze takie będą każdemu działać podobnie.

Formularze w formacie HTML mają też wiele dodatkowych opcji. Na przykład mogą dynamicznie zgłaszać błędy i wyświetlać podpowiedzi jak je poprawić.

Choć przygotowanie formularzy w programie MS Word ma długą tradycję i może wydawać się prostsze, to staraj się korzystać z tego rozwiązania tylko wtedy, gdy nie masz innego wyjścia.

Tworzenie treści (3)

Wyjaśniaj skróty i skrótowce przy pierwszym użyciu

Choć wyjaśnianie skrótów i skrótowców (akronimów) to kryterium wymagane w wytycznych dla dostępności treści internetowych (WCAG) dopiero na poziomie AAA, to jest to bardzo dobra praktyka. Jest to także jedna z zasad prostego języka, która sprawia, że skróty i skrótowce nie ograniczają zrozumiałości tekstu na przykład użytkownikom z ograniczeniami poznawczymi czy osób, dla których język polski nie jest językiem ojczystym. Poza tym tak samo wyglądające skrótowce, mogą w zależności być różnie rozwinięte np. RPO to zarówno Rzecznik Praw Obywatelskich jak i Regionalny Program Opercyjny.

Unikaj automatycznego dzielenia wyrazów

Słowa, które podzielisz między linijkami tekstu, są dużo trudniejsze do zrozumienia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ograniczeniami poznawczymi czy dysleksją.

Takie słowa mogą być również odczytywane w zaskakujący sposób przez część czytników ekranu – zwłaszcza gdy użytkownik korzysta z odczytywania w trybie: wyraz po wyrazie lub znak po znaku.

Tworzenie treści (4)

Nie wyrównuj tekstu do obu marginesów jednocześnie

Równoczesne wyrównywanie tekstu do obu marginesów (justowanie) może powodować utrudnienia w czytaniu na przykład dla osób:

- z dysleksją – nieregularne, rozszerzone odstępy między wyrazami, które powstają w wyniku justowania, odwracają uwagę i utrudniają skupienie na treści;
- słabowidzących – równe kończenie wiersza (linijki) tekstu utrudnia przechodzenie między kolejnymi linijkami, a w razie zgubienia się w tekście - odnalezienie tej właściwej (wszystkie wyglądają podobnie).

Stosuj wyrównywanie tekstu do lewego marginesu. Jest to na naturalny sposób wyrównywania we wszystkich językach, w których tekst zapisujemy od lewej do prawej. Pamiętaj! Wyrównywanie do lewej nie oznacza, że śródtytuł czy elementy listy nie mogą być nieco wcięte w porównaniu do reszty tekstu. Takie niewielkie wcięcia nie powodują problemów, które wymieniliśmy powyżej.

Tworzenie treści (5)

Używaj odpowiedniej wielkości i kroju czcionki

Ustawa o dostępności cyfrowej czy wytyczne WCAG nie narzucają dopuszczalnej wielkości czcionki czy konkretnego jej kroju, ale możesz dobierać je tak, aby zapewnić maksymalną przyjazność dla użytkowników.

Często o czytelności czcionki nie decyduje to, czy jest szeryfowa czy bezszeryfowa, a to:

- jak wyglądają poszczególne litery lub podobne znaki – na przykład czy mała litera „l" („L") wygląda inaczej niż wielka litera „I" („i") , czy „d" różni się od „b" nie tylko kierunkiem, ale też kształtem „brzuszka";
- jak wyglądają połączenia między literami – na przykład czy połączenie „rn" nie jest bliźniacze do litery „m".

Najbardziej przyjazne dla czytelników są te kroje czcionek, które czytelnicy dobrze znają. Są to na przykład czcionki Arial, Times New Roman, Verdana, Helvetica, Calibri, Open Sans (z tej korzystamy w portalu GOV.pl).

Tworzenie treści (6)

Pamiętaj o odstępach między treściami

Odstępy między treściami mogą wspierać czytelność treści, podobnie jak krój czy wielkość czcionki. Odstęp między wersami w zakresie 1,15-1,5 wyraźniej rozdziela poszczególne wersy, co ułatwia odczytywanie treści.

Najlepiej, gdy odstępy pomiędzy akapitami tekstu też ustawisz odpowiednio większe - przynajmniej dwukrotnie od odstępów między wersami.

Odstęp przed nagłówkiem (śródtytułem) ustaw większy niż odstęp po nagłówku. Dzięki temu także wizualnie będzie on bardziej przynależał do tekstu, którego dotyczy, niż do tekstu, który poprzedza.

Tworzenie treści (7)

Zapewnij tłumaczenie na polski język migowy (PJM)

Takie tłumaczenie nie jest wymagane w ustawie o dostępności cyfrowej, ale dla osób, które nie słyszą od urodzenia (Głuchych), to jedyny sposób zapoznania się z treścią przekazywaną dźwiękiem.

O jakości tłumaczenia na polski język migowy decydują nie tylko umiejętności tłumacza, ale też:

- jego odpowiedni ubiór - który kontrastuje z dłońmi;
- oświetlenie – bez cieni, które dobrze oświetla twarz i dłonie tłumacza;
- wielkość okna z tłumaczem – przynajmniej 1/12 ekranu, a najlepiej 1/8 lub więcej (jeśli pozwala na to kontekst materiału).

Tłumaczenie na polski język migowy może być także sposobem, aby udostępniać skomplikowaną lub ważną informację. Przykładem takiego materiału jest film w polskim języku migowym na stronie z ogłoszeniem wyników naboru do Rady ds. komunikacji wspomagającej i alternatywnej oraz tekstu łatwego do czytania i zrozumienia.

Tworzenie treści (8)

Zapewnij transkrypcję także dla materiałów wideo

Transkrypcja tekstowa to wymagana prawnie alternatywa dla materiałów audio, ale warto stosować ją także do materiałów wideo. Dzięki temu także osoby głuchoniewidome mogą zapoznać się z treścią filmu. Na przykład przekształcą transkrypcję na alfabet Braille'a i odczytają go za pomocą monitora brajlowskiego.

Opisz zawartość filmu

Skrócony opis zawartości filmu umożliwia szybką orientację w jego treści. Może być także dobrym miejscem, aby umieścić linki do dodatkowych materiałów na przykład do wersji filmu ze ścieżką audiodeskrypcji lub do strony, na której znajduje się transkrypcja tekstowa filmu.

Takie opisy możesz opublikować na przykład na liście multimediów na stronie internetowej. Część portali do publikacji filmów, na przykład Youtube, umożliwia publikację opisu w przeznaczonym do tego polu i łatwe wyświetlanie go pod filmem.

Tworzenie treści (9)

Informuj, jeśli film nie wymaga alternatywy

Filmy i animacje najczęściej wymagają dodatkowo napisów rozszerzonych i audiodeskrypcji. Zdarza się jednak, że takie alternatywy nie są potrzebne, na przykład:

- cała treść ścieżki dźwiękowej jest pokazana także wizualnie, na przykład film składa się ze slajdów z napisami, których treść odczytuje lektor – wtedy napisy rozszerzone nie są potrzebne;
- film nie przekazuje żadnych ważnych informacji za pomocą obrazu, na przykład jest to tylko wypowiedź jakiejś osoby na stałym lub nieistotnym tle – wówczas audiodeskrypcja nie jest potrzebna.

Jeśli alternatywy nie są potrzebne, poinformuj o tym użytkowników, na przykład w opisie filmu. Nie będą wówczas zastanawiać się, czy jakieś informacje nie uciekają im ze względu na brak alternatyw.

Tworzenie treści (10)

Ogranicz liczbę emotikonów

Emotikony lub emoji, choć mogą zastępować wiele słów, a przy publikowaniu wpisów w mediach społecznościowych pozwalają skrócić wpis o wiele znaków, to mogą także sprawiać problemy niektórym użytkownikom.

Jeśli dodajesz emotikony lub emoji do swoich wpisów, staraj się je zamieszczać raczej na końcu niż na początku zdania. Staraj się także ograniczać ich liczbę. Nawet jeśli czytnik ekranu odczyta poprawnie tekst alternatywny emoji, to przy wielokrotnym ich powtórzeniu także odczyta wielokrotnie tekst alternatywny, co znacznie wydłuży czas czytania kluczowej informacji wpisu i może utrudnić użytkownikowi jej zapamiętanie lub zrozumienie.

Tworzenie treści (11)

Hashtagi rozdzielaj wielkimi literami

Hashtagi (słowa lub wyrażenia, które poprzedza symbol #, są formą znacznika w mikroblogach i mediach społecznościowych) mogą być mało czytelne, zwłaszcza gdy składają się z kilku słów. Czytelność ogranicza brak spacji między wyrazami, które tworzą hashtag.

Gdy tworzysz hashtagi, wyróżniaj poszczególne wyrazy wielką literą. Hashtag #DostepnoscToProstszeNizMyslisz jest bardziej czytelny niż #dostepnosctoprostszenizmyslisz.

Sprawdzaj pisownię

Edytory treści (np. MS Word) i systemy zarządzania treścią na stronach internetowych (np. WordPress) mają często opcje automatycznego sprawdzania pisowni. Takie programy nie analizują jednak poprawności językowej w polu wpisywania tekstu alternatywnego dla elementu graficznego. Takiej automatycznej treści nie ma też np. MS Excel.

Zawsze sprawdzaj poprawność wprowadzanych treści. Zwróć uwagę na polskie znaki typu ą, ę, ń. Błędy w tym zakresie potrafią nie tylko utrudnić zrozumienie treści, ale nawet zmienić jej znaczenie.

Tworzenie treści (12)

Ukrywaj puste kolumny i wersy (MS Excel)

Obszar arkusza w programie Excel jest rozległy. Jeśli jakieś jego komórki nie są wykorzystywane do zbierania czy prezentowania danych, możesz je ukryć – sprawdź poradnik Ukrywanie lub wyświetlanie wierszy, lub kolumn.

Dzięki takiemu ukryciu obszar roboczy arkusza będzie jasno określony dla użytkowników, także tych, którzy korzystają z technologii asystujących (np. czytników ekranu).

Nie podawaj ważnych informacji wyłącznie w nagłówku lub w stopce (MS Word)

Program MS Word pozwala dodawać treści w nagłówku i stopce dokumentu – czyli w sekcji na górze i na dole strony. Dostęp do tych treści jest ograniczony, zwłaszcza dla użytkowników, którzy korzystają z czytnika ekranu, a jeśli dokument przetworzysz na format PDF, dostępu tego nie ma.

Staraj się nie zamieszczać w nagłówku i stopce informacji ważnych dla treści dokumentu. Na przykład, jeśli czekasz na reakcję na Twoje pismo, nie zamieszczaj danych do kontaktu wyłącznie w stopce, ale podaj je także w treści samego pisma.

Źródło:

- Oficjalne strony rządowe gov.
- Oficjalne strony związane z WCAG.
- Materiały własne.